

De nieuwe kerndoelen en *Taaljacht*

Uitgeverij Zwijsen – juli 2024

Taaljacht voldoet volledig aan de concept-kerndoelen die SLO in september 2023 heeft uitgebracht. In dit artikel geven we per kerndoel aan hoe dit verweven zit in Taaljacht.

Domein	Subdomein	Kerndoel PO	Kerndoel onderbouw VO
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden	1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A. Communicatie	Subdomein A1 Taalvaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	Subdomein A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B. Taal	Subdomein B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	Subdomein B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C. Literatuur	Subdomein C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	Subdomein C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

SLO heeft twee overstijgende kerndoelen geformuleerd. Daarnaast zijn er drie domeinen gedefinieerd die alle drie worden onderverdeeld in twee subdomeinen:

Communicatie: *Taalvaardigheid en Interactie*

Taal: *Taal als systeem en Taal en individu & maatschappij*

Literatuur: *Literatuur als systeem en Literatuur en individu & maatschappij*

Kerndoel 1 Taal- en leesomgeving **Doelzin** De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving voor alle leerlingen.

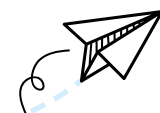
Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

Taaljacht zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving voor alle leerlingen.

In aanraking laten komen met authentieke, vakoverstijgende, thematische contexten

Taaljacht maakt gebruik van authentieke bronnen. Bij de leerkrachtdoelen voor lezen staan tips voor de leerkracht om de aanpak van veelgebruikte leesmethodes (bijvoorbeeld *Estafette*) toe te passen. Met de gebruikte bronnen als basis kan bijvoorbeeld een thematafel worden ingericht.

In aanraking laten komen met uitdagende teksten en een divers en actueel aanbod van literatuur binnen een vaste leesroutine

Taaljacht besteedt aandacht aan het lezen van soorten teksten en biedt er strategieën voor aan.

Aanbieden van kennis en vaardigheden uit het leergebied Nederlands in onderlinge samenhang

Alle taalvaardigheden worden in samenhang met elkaar en met de inhoud aangeboden en geoefend. Voor de leerkracht staan in de handleiding bij elke les doelen uit verschillende taaldomeinen.

Stimuleren van de leesmotivatie en de durf om te spreken en te schrijven

Taaljacht is een methode met een formatieve opzet; alles staat in het teken van groei en het opdoen van succeservaringen. Al vanaf groep 4 oefenen de leerlingen in kleine veilige settings het presenteren en/of publiceren van het eindproduct. *Taaljacht* biedt een leerlijn feedback geven en ondersteunt de leerkracht bij het creëren van een open en veilige sfeer.

Ruimte bieden aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen

Taaljacht ziet meertaligheid als pluspunt. In de taalthema's en authentieke bronnen wordt daarom ook bewust aandacht aan meertaligheid besteed. In de handleiding zijn twee meertaligheidspagina's opgenomen, met op lesniveau achtergrondinformatie over waar de leerlingen met een andere thuistaal tegenaan kunnen lopen. Ook staan er praktische tips over het actief betrekken van de thuistaal van de leerlingen bij de les. Er is in een apart preteaching-katern opgenomen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben bij de Nederlandse taal (extra leerstof voor woordenschat en oefening van taalverschijnselen die in de bronnen aan bod komen).

Kerdoel 2 Taal in de leergebieden

Doelzin De school stimuleert de taalontwikkeling van de leerling in de andere leergebieden.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

Taaljacht stimuleert de taalontwikkeling van de

leerling in de andere leergebieden.

Gelegenheid bieden tot taalproductie in alle leergebieden: gesprekken voeren, schrijven en spreken

In *Taaljacht* maken leerlingen zich talige routines eigen die ze gebruiken bij andere vakken. Op uitlegkaarten is de aanpak van die routines weergegeven. Het gaat steeds om leren in samenhang.

Gelegenheid bieden tot het lezen, bekijken en beluisteren van authentieke en uitdagende teksten die passen bij het leergebied

Taaljacht taal maakt gebruik van authentieke bronnen (teksten, audiofragmenten en filmpjes). Leerkrachten krijgen tips om de aanpak van veelgebruikte methodes voor leesbegrip (bijvoorbeeld *Estafette*) toe te passen. Aan de audio- en videofragmenten zijn kijk- en luisterdoelen gekoppeld.

Aanbieden van activiteiten in betekenisvolle contexten waarin vakspecifieke taalvaardigheden en school- en vaktaal verworven kunnen worden

Leerlingen kunnen in *Taaljacht* taalvaardigheden verwerven in een betekenisvolle context doordat ze gefaseerd werken aan een eindproduct. Het woordenschatonderwijs is afgestemd op de blokthema's en bevat naast inhoudswoorden altijd een aantal functiewoorden en uitdrukkingen. Schooltaalwoorden zijn vaak de woorden van de week, die niet alleen in de taallessen, maar in alle lessen toegepast kunnen worden.

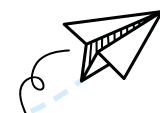
Stimuleren van het inzetten van kennis over taal, teksten, tekststructuur en taalverzorging bij talige activiteiten in het leergebied

In alle thema's van *Taaljacht* wordt aan dit aspect gewerkt, omdat ze allemaal betrekking hebben op taal. De genredidactiek is herkenbaar als leerlingen genrekenmerken verkennen. In verschillende lessen is aandacht voor de schriftelijke of mondelinge verzorging van de taal.

Aanbieden van een set van aanpakken en flexibel inzetbare strategieën bij het uitvoeren van taalactiviteiten

Taaljacht biedt stappenplannen voor gebruiken van strategieën om te komen tot een taalproduct. Deze zijn in ook terug te vinden in de set uitlegkaarten die ook bij andere vakken worden gebruikt.

Kerdoel 3 Begrijpend luisteren, lezen en kijken **Doelzin** De leerling toont begrip van beluisterde, gelezen en bekeken teksten.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* tonen de leerlingen begrip van beluisterde, gelezen en bekeken teksten.

Aandachtig kijken en luisteren naar of vloeiend lezen van zakelijke en literaire teksten

In elk blok van *Taaljacht* krijgen de leerlingen lees-, kijk- en/ of luisteropdrachten bij teksten, audio-fragmenten en filmpjes. Alle bronnen geven informatie over het taaltheema of zijn goede voorbeelden die de leerlingen inspireren voor de eindtaak. Zie ook kerndoel 2. Bij het hardop lezen is vloeiendheid een indicatie voor begrip.

Zowel inzetten als vergroten van kennis van de wereld, woordenschat en kennis over teksten en taal

Luisteren, lezen en kijken hebben altijd twee elementen: het gaat in eerste instantie om de inhoud (vergroten van kennis van de wereld) en om de *vorm*, de manier waarop de inhoud in taal is gevat.

Deze twee komen in allerlei opdrachten steeds in samenhang aan de orde. In de woordenschat lessen worden samenhangende betekenissen aan elkaar gekoppeld.

Herkennen van perspectieven, publiek, context en communicatief doel: informeren, amuseren, instrueren of overtuigen

Leerlingen leren binnen *Taaljacht* de teksten die ze bekijken, lezen en/of beluisteren te verkennen op perspectief (wie is aan het woord?), het beoogde publiek, de context en het communicatieve doel.

Reageren op, evalueren van en reflecteren op de waarde en inhoud van teksten

De teksten die leerlingen beluisteren, bekijken en/ of lezen worden door hen zorgvuldig op hun waarde en indien van toepassing op hun betrouwbaarheid onderzocht, vaak aan de hand van criteria die in het werkboek zijn aangegeven. In de lessen 9 geven de leerlingen feedback aan elkaar en leggen daarbij ook vast wat dit voor hun eigen eindopdracht betekent.

Bepalen van de aanpak en het flexibel toepassen van begripsverhogende strategieën

Hoe ga je te werk bij het bekijken, beluisteren en/of lezen van de teksten die bij het thema horen? In het werkboek worden daartoe strategieën aangeboden.

Kerdoel 4 Doelgericht spreken en schrijven **Doelzin** De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* spreken en schrijven de leerlingen afgestemd op doel, publiek en context.

Formuleren van gesproken, geschreven en multimediale teksten passend bij een bekend publiek, een herkenbare context en een communicatief doel: informeren, amuseren, instrueren of overtuigen

In de blokken van *Taaljacht* komt altijd een doelgerichte spreek- en/of schrijfoopdracht voor, met een bekend publiek en een herkenbare context. De opdracht wordt gefaseerd aangeboden, verzamelen van ideeën (les 3) schrijven (les 6) en reviseren (les 9).

De eindopdrachten per blok variëren van fictie en fantasie (bijvoorbeeld in de blokken 2 van elk leerjaar) tot het schrijven van een instructie voor een taalspel (blok 8, groep 7) of een reclametekst (blok 7, groep 2).

Zowel inzetten als vergroten van kennis van de wereld, verteltechnieken, tekstkenmerken en -structuren, woordkeus, zinsbouw, taal- en schriftconventies, taalverzorging en tekstopmaak

Schrijven en mondeling presenteren hebben altijd twee elementen: het gaat in eerste instantie om de *inhoud* (vergroten van kennis van de wereld) en om de *vorm*. Deze twee komen in allerlei opdrachten steeds aan de orde.

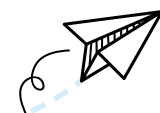
Schrijven op letter-, schrift- en tekstniveau met een leesbaar handschrift en typschrift, en verstaanbaar spreken

De schriftelijke en mondelinge presentatie is in elk blok onderdeel van peerfeedback en feedback van de leerkracht.

Bepalen van de spreek- of schrijfaanpak

De schrijfaanpak is herkenbaar in de stappenplannen die aangeboden worden bij het schrijven van een bepaald type tekst. In de lessen 8 besteedt *Taaljacht*

expliciet aandacht aan aspecten van mondelinge presentatie. De printbladen waarop de leerlingen werken worden in twee niveaus aangeboden.

Reviseren van teksten aan de hand van feedback

In de les 9 van elk blok reviseren de leerlingen op basis van (peer)feedback hun geschreven of gesproken teksten die ze vervolgens presenteren in les 10, waar opnieuw feedback wordt gegeven. Dit wordt gedaan aan de hand van succescriteria en concreet te zetten stappen in het werkboek.

Kerdoel 5 Creatief taal gebruiken **Doelzin De leerling gebruikt taal op een creatieve manier.**

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* gebruiken de leerlingen taal op een creatieve manier.

Uitdrukking geven aan ideeën, gedachten, ervaringen, gevoelens en fantasieën

Naast de schrijfopdrachten in de taken die bij elk blok voorkomen, komt in de blokken 2 en 4 van elk leerjaar het gebruik van creatief taalgebruik expliciet aan de orde. Dat varieert van het schrijven en presenteren van poëzie tot het vertellen van verhalen en het maken van een rap.

Verkennen van en experimenteren met verschillende creatieve manieren van spreken en schrijven

De authentieke bronnen in de werkboeken van *Taaljacht* geven onder andere informatie over de eindtaak, maar ook bijvoorbeeld tips over hoe je aan ideeën kunt komen en daarnaast zijn er in de bronnen, filmpjes en audio-fragmenten van de lessen goede en diverse voorbeelden van de eindtaak opgenomen.

Verkennen van verschillende creatieve manieren van spreken en schrijven

Taaljacht hecht een bijzonder belang aan de term 'verkennen' en 'onderzoeken'. In de lessen met deze titels willen we de leerkracht en de leerling uitnodigen en motiveren om taal te verkennen en onderzoeken.

Openstaan voor talige creaties van anderen

In *Taaljacht* maken de leerlingen kennis met creatief taalgebruik en hun makers. In interviews met auteurs

van poëzie en toneel krijgen ze informatie over het creatieve proces van schrijvers. In de lessen 9 geven de leerlingen feedback op de presentaties van hun klasgenoten en leren ze constructief te reageren op het werk van anderen.

Kerdoel 6 Schrijven om te leren **Doelzin De leerling schrijft om te komen tot kennisopbouw of begrip.**

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* schrijven de leerlingen om te komen tot kennisopbouw of begrip.

Noteren van gelezen, bekeken of beluisterde informatie

Zowel in de lessen waarbij de leerlingen kijken en luisteren naar een filmpje en daarbij een kijkvraag krijgen, als in de lessen 9 waarin de leerlingen elkaars producten moeten lezen en er feedback op moeten geven leggen de leerlingen hun bevindingen vast.

Samenvatten van gelezen informatie

De authentieke bronnen van *Taaljacht* worden vaak gebruikt in de fase *begeleide inoefening* van een les om samen met de leerlingen de inhoud van de gelezen informatie vast te leggen. Bij het schrijven maken de leerlingen gebruik van verschillende teksten om tot een eindresultaat te komen. Maar ook het mondeling samenvatten van een geschreven tekst komt geregeld aan bod.

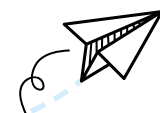
Verwoorden, ordenen en structureren in tekst of visuele vorm

In *Taaljacht* krijgen de leerlingen te maken met verschillende soorten teksten, waarbij het verwoorden, ordenen en structureren een belangrijke rol spelen. Dit is terug te zien in het maken van een ik-poster, infographic, Powerpoint en andersoortige eindproducten.

Uitbreiden van school- en vaktaal

In de woordenschatlessen in *Taaljacht* is in lessen aandacht voor school- en vaktaal. Elke week staat een aantal schooltaalwoorden centraal, waar de leerkracht niet alleen bij taal maar ook bij andere vakken aandacht aan besteedt.

Tekstverzorging

Het belang van het verzorgen van teksten (formulering, spelling, vormgeving) komt regelmatig aan bod. In lijn van *Taaljacht Spelling & Grammatica* controleren de leerlingen regelmatig hun producten met de blauwe- (formuleringen van goede zinnen) en rode bril (checken interpunctie en spelling). De feedback van de leerkracht en de medeleerlingen richt zich op de vormgeving, die afhankelijk is van het eindproduct.

Kerdoel 7 Bronnen onderzoeken

Doelzin De leerling onderzoekt verschillende bronnen.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* onderzoeken de leerlingen verschillende bronnen.

Inschatten van betrouwbaarheid op basis van duidelijk aanwezige kenmerken van de bron: maker, communicatief doel en actualiteit

In *Taaljacht* vinden we het zorgvuldig omgaan met bronnen van groot belang, zonder nadruk speelt dit mee in alle blokken. Blok 7 van groep 7 binnen het thema *Taal in de media* is in zijn totaliteit gewijd aan dit onderwerp. Vooral bij het zoeken naar digitale informatie spoort *Taaljacht* leerlingen aan om de betrouwbaarheid en de actualiteit van de bron te beoordelen.

Vergelijken van soorten aangereikte bronnen op basis van betrouwbaarheid en inhoud

Niet alleen besteedt *Taaljacht* aandacht aan de algemene betrouwbaarheid van bronnen, maar daarbij leren leerlingen ook het verschil tussen verschillende soorten onbetrouwbare bronnen.

Toekennen van waarde aan de inhoud van de bron en onderscheiden van hoofd- en bijzaken, feiten en meningen

Al vanaf groep 4 verkennen leerlingen tekstkenmerken om te onderscheiden welk type tekst ze voor zich hebben en welke waarde ze daar aan kunnen hechten, bijvoorbeeld: Is het een meningstekst of een tekst, gebaseerd op feiten?

Verkennen van zoekmogelijkheden binnen verschillende aangereikte bronnen

Zoeken naar informatie kan op verschillende manieren. In de gebruikte authentieke bronnen (zowel analoge als digitale) oefenen de leerlingen gericht aan de hand van opdrachten om informatie op te zoeken.

Kerdoel 8 Bronnen verwerken

Doelzin De leerling verwerkt informatie uit verschillende bronnen in een gesproken of geschreven tekst.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* verwerken de leerlingen informatie uit verschillende bronnen in een gesproken of geschreven tekst.

Hanteren van een passende lees-, kijk- of luisteraanpak bij het zoeken naar informatie in aangereikte bronnen

Taaljacht wordt gekenmerkt door een fasegerichte aanpak: zoeken, selecteren, structureren, formuleren, bijstellen, evalueren van het proces en product. Afhankelijk van de eindtaak kiezen de leerlingen een geschikte aanpak bij het *zoeken* naar informatie. Soms wordt die hen in de schoot geworpen, op andere momenten gaat er een intensiever zoek- en selectieproces aan vooraf.

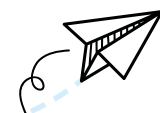
Doelgericht selecteren en vergelijken van bruikbare informatie uit aangereikte bronnen

Bij een presentatie is het van belang dat je niet te weinig en niet te veel informatie geeft, dat betekent dat er een selectie gemaakt moet worden uit alle geboden bronnen. In *Taaljacht* besteden we daar aandacht aan door het bespreken van succescriteria; de *selectie-aanpak* wordt verwerkt in de eindopdracht.

Structureren en parafraseren van informatie met vermelding van gebruikte bronnen

In *Taaljacht* maken de leerlingen met regelmaat eindproducten waarbij ze (uitgebreide) informatie moeten terugbrengen tot enkele woorden of eenvoudige zinnen.

Er wordt stilgestaan bij een geschikte aanpak om informatie te structureren en te parafraseren, met aandacht voor de herkomst van de informatie.

Formuleren van een eenvoudige tekst op basis van geselecteerde informatie, afgestemd op doel, publiek en context.

Om teksten aan te passen aan het publiek en de context leren de leerlingen in *Taaljacht* zich te oriënteren op het doel, de vorm en de inhoud van de eindopdracht. Dit gebeurt aan de hand van bronnen in het werkboek en de succescriteria die worden gegeven voor de eindtaak. De leerlingen ontdekken bijvoorbeeld dat een prentenverhaal voor kleuters andere eisen stelt dan een brief aan een onbekende.

Kerdoel 9 Reflecteren op taalactiviteiten
Doelzin De leerling reflecteert op de uitvoering van een taalactiviteit.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* reflecteren de leerlingen op de uitvoering van een taalactiviteit.

Verwoorden van gedachten en waarnemingen bij de uitvoering van een activiteit

Reflectie is binnen *Taaljacht* vanaf de eerste les in groep 4 tot de laatste in groep 8 aan de orde. In de eerste les van elk blok denken de leerlingen na over wat ze al weten over de onderwerpen die ze gaan leren in het blok en leggen dit vast in de beginrubric.

Evalueren van het product van de taalactiviteit

Tijdens het werken aan het blok reflecteren de leerlingen over de voortgang van hun kennis en vaardigheden. De leerlingen passen de beginrubric aan, aan hun nieuwe stand van zaken. Op een klassikaal magneetbord kunnen de leerlingen hun icon (behorend bij de rubric) verplaatsen.

Geven, ontvangen en verwerken van feedback

In les 9 geven leerlingen feedback aan een klasgenoot en reviseren ze zelf op basis van (peer)feedback hun eindproduct. De leerkracht geeft op basis van vooraf gegeven succesindicatoren ook feedback aan de leerling, die eveneens in les 9 verwerkt kan worden.

Reflecteren op de gekozen aanpak en strategieën in

relatie tot het proces en product en formuleren van leerdoelen en maken van keuzes voor toekomstige taalactiviteiten op basis van evaluatie en reflectie.

In de laatste les waarderen de leerlingen hun kennis en vaardigheden die ze in een blok hebben gekregen en de eindrubric en evalueren ze het blok. Dit gebeurt op verschillende manieren, passend bij het blok.

Kerdoel 10 Doelgericht gesprekken voeren
Doelzin De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner en context.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* voeren de leerlingen gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner en context.

Afstemmen op communicatief doel: informeren, amuseren, instrueren of overtuigen, in een herkenbare context

In *Taaljacht* is blok 5 in elk leerjaar gericht op het overtuigen met taal. Leerlingen leren bijvoorbeeld het verschil tussen feiten en meningen en hoe ze iemand kunnen overtuigen van hun standpunt. Maar ook het informeren, amuseren of instrueren zijn communicatieve doelen die in *Taaljacht* impliciet en expliciet aan de orde komen.

Afstemmen op gesprekspartner: kennis en achtergrond

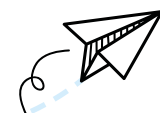
De leerlingen voeren met elkaar veel gesprekken o.a. tijdens de coöperatieve werkvormen. Aandacht voor wie je gesprekspartner is komt ook als doel in de lessen voor, maar vooral bij het geven van peer-feedback speelt de kennis en de achtergrond van de opdracht (succescriteria) een rol. In filmpjes krijgen de leerlingen voorbeelden van dergelijke gesprekken.

Afstemmen op context: talig repertoire, toon, intonatie, volume en non-verbale communicatie

In de lessen 8 van de blokken waar een mondelinge presentatie moet worden voorbereid, staat *Taaljacht* stil bij aspecten die een rol spelen bij een presentatie, zoals toon, intonatie, volume en non-verbale communicatie.

Constructief laten verlopen van on- en offline gesprekken met behulp van schrift- en gespreksconventies

Door het maken van een script of draaiboek leren de leerlingen in *Taaljacht* op verschillende manieren constructieve gesprekken voor te bereiden. Ze leren de kenmerken van verschillende soorten gesprekken: bijvoorbeeld een dialoog in een poppenkastspel, podcast of vlog,

Kerdoel 11 Gesprekken voeren om te leren **Doelzin** De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen.

Dit kerndoel in TAALJACHT

In *Taaljacht* voeren de leerlingen gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen.

Constructief laten verlopen van gesprekken met behulp van gespreksconventies

Dit aspect komt terug bij tal van mondelinge taaltaken. Daarnaast oefenen de leerlingen gespreksconventies door het consequent toepassen van coöperatieve werkvormen.

Verwoorden van gedachten, inzichten en kennis over concepten, verschijnselen en aanpakken

Op verschillende manieren komt dit in *Taaljacht* aan de orde. In het toewerken naar een eindopdracht oefenen de leerlingen het verwoorden van hun opdracht. Dat kan zijn een uitleg, een aanpak of hun kennis over een onderwerp. In de taaltaken gaan de leerlingen ook actief bezig met het verwoorden van hun kennis en inzicht over woordenschat.

Vragen om en antwoorden op verzoek om toelichting, verklaring of verificatie

In *Taaljacht* leren de leerlingen bij het geven van peerfeedback in les 9 gericht aan de hand van succescriteria vragen te stellen aan hun klasgenoot over het eindproduct. Deze geeft daarop een toelichting of nadere uitleg. Filmpjes laten de leerlingen zien hoe dit moet.

Analyseren van informatie en perspectieven

Niet zonder meer aannemen van alles wat op papier staat is een belangrijke vaardigheid waar *Taaljacht* op verschillende manieren aandacht aan besteedt. Het onderscheid herkennen tussen verschillende soorten

informatie en wat het perspectief is van de schrijver komt vanaf groep 4 aan de orde.

Beargumenteren en samenvatten van standpunten, opgedane kennis, beslissingen of gekozen aanpak

In de blokken *Overtuigen met taal* staat *Taaljacht* stil bij hoe je als spreker, schrijver anderen kunt overtuigen. Aan de orde komen je mening leren geven, het verschil weten tussen meningen en feiten, leren discussiëren en debatteren. Het feedback geven op een eindproduct (iedere les 9) vraagt van hen om vanuit hun kennis die ze opgedaan hebben in een blok, een beargumenteerde mening te geven.

Kerdoel 12 Vorm en betekenis beschouwen **Doelzin** De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* beschouwen de leerlingen de relatie tussen vorm en betekenis van taal.

Beschouwen van relaties tussen klankvormen en hun betekenis: letterklanken, intonatie, ritme

In *Taaljacht* speelt intonatie een grote rol bij het oefenen en uitvoeren van mondelinge eindopdrachten. Het spelen met klanken, rijm en ritme komen vooral aan bod in de blokken *Spelen met taal*. Maar ook in andere blokken speelt het een rol.

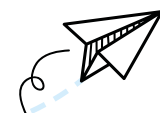
Beschouwen van relaties tussen woordvorming en hun betekenissen: lettergrepen, samenstellingen, afleidingen, verbuigingen, vervoegingen

In *Taaljacht* is er in elke les aandacht voor woordenschat, waarbij de leerkracht aandacht heeft voor de woordvorm en de betekenis. Het functioneel gebruiken van de relaties tussen de vorm van het woord en de betekenis komt vooral aan bod in de blokken Taal leren en Spelen met taal.

Beschouwen van woordvolgorde en eenvoudige zinsopbouw rondom een werkwoord, waarbij elk zinsdeel en elke woordsoort een stukje informatie toevoegt aan de zin

Taaljacht kijkt naar het verschil in woordvolgorde in zinnen bij verschillende talen, maar besteedt ook aandacht aan de informatie die woordsoorten

toevoegen aan een zin. Denk aan het gebruik van bijvoeglijke naamwoorden om een verhaal levendiger te maken of een dialoog sprekender.

Inzetten van taalkundige begrippen en taalbeschouwingsstrategieën: analyseren, vergelijken, ordenen, relateren, categoriseren

Alle leerlingen verkennen vanuit hun eigen taal verschillen en overeenkomsten met een moderne vreemde taal. In het katern NT2 staan we expliciet stil bij het bewust analyseren van de woord- en zinsvorming in de Nederlandse taal.

Opmerken van effecten van keuzes in taalgebruik: woordgebruik, register, zins- en tekstbouw en stijlmiddelen

Zowel in de blokken *Spelen met taal*, staat *Taaljacht* regelmatig stil bij keuzes die te maken zijn in taalgebruik in gesprekken, verhalen, informatieve teksten en presentaties.

Kerdoel 13 Schriftelijke taalverzorging **Doelzin** De leerling verzorgt het schriftelijk taalgebruik.

Dit kerndoel in TAALJACHT SPELLING & GRAMMATICATA In *Taaljacht* verzorgen de leerlingen het schriftelijk taalgebruik.

Toepassen van kennis over klankvorm, woordvorming en zinsbouw bij spelling

In *Taaljacht* wordt kennis over klankvorm, woordvorming en zinsbouw voorbereid in de grammaticales, waarna deze kennis wordt opgehaald en toegepast in de spellingles. Bijvoorbeeld: bij grammatica in les 1 leren kinderen dat een verkleinwoord bestaat uit een grondwoord en een achtervoegsel, bij spelling leren ze vervolgens verkleinwoorden als ‘feestje’ vanuit woordvorming op te schrijven. In *Taaljacht Taal* gebruiken de leerlingen verkleinwoorden in een functionele context.

Toepassen van regels en procedures op woord-, zins- en tekstniveau: spelling, formulering, interpunctie, tekstconventies en tekstopmaak

Interpunctie wordt voorbereid bij grammatica en toegepast in schrijfp opdrachten bij de lessen

toepassen van Spelling & Grammatica en bij *Taaljacht* taal. Tekstopmaak is steeds expliciet aan de orde wanneer in *Taaljacht* een tekst wordt gemaakt om te presenteren.

Tonen van spellinggeweten en spellingbewustzijn

Taaljacht maakt kinderen spellingbewust door het leren nakijken van zelfgeschreven teksten met de ‘rode en blauwe bril’. Kinderen controleren hun teksten op spellingfouten (rode bril) en op zinsbouw (blauwe bril), eventueel met ondersteuning van een (digitaal) woordenboek. Ze worden zich in toenemende mate bewust van het effect van het gebruik van een correcte spelling en presentatie in het algemeen in teksten die door anderen worden gelezen.

Inzetten van hulpmiddelen en bronnen om regels en procedures correct toe te passen en teksten te redigeren

In *Taaljacht* ondersteunen hulpmiddelen als de *Categoriekaart*, het *Stappenplan werkwoordspelling* en de *Hulpkaart interpunctie, Fasen van een verslag, Opbouw van een verhaal, Vorm van gedichten* de leerling bij het toepassen van regels en afspraken tijdens het schrijven.

Kerdoel 14 Talige identiteit **Doelzin** De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan je identiteiten.

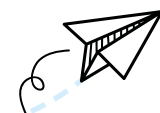
Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* verkennen de leerlingen hoe je met taal uiting geeft aan je identiteit.

Verkennen van het eigen talige repertoire in de volle breedte: talen en taalvariëteiten, gebaren, lichaamstaal

In *Taaljacht* besteden leerlingen op verschillende manieren aandacht aan hun talige identiteit. Talen, taalvariëteiten, gebaren en lichaamstaal komen veelvuldig aan bod. Het eerste blok van elk leerjaar heeft als hoofdthema *Taal leren* en het derde blok *Van wie is de taal?* Bij ieder blok zijn suggesties opgenomen hoe je aandacht kunt besteden aan meertaligheid en specifiek aan de moedertalen van de leerlingen. Enkele voorbeelden zijn: in blok 1 van

groep 6, maken de leerlingen kennis met de officiële Nederlandse gebarentaal. Ook besteedt *Taaljacht* aandacht aan dialecten, waar de leerlingen een taalonderzoek bij doen.

Experimenteren met het eigen talige repertoire om zich bewust te worden van het effect, in relatie tot publiek, doel en context

In *Taaljacht* presenteren de leerlingen zich o.a. met dialoog, uitleg en debat. Ze oefenen in tweetallen of in kleine groepen en staan stil bij het effect van hun mondelinge en schriftelijke presentatie.

Reflecteren op hoe je overkomt op anderen op basis van keuzes in je eigen talige repertoire

In de lessen 9 en 10 staan de leerlingen stil bij hun presentatie. In de les 9 krijgen ze feedback op basis waarvan ze hun presentatie nog kunnen bijstellen. In les 10 krijgen ze peerfeedback en feedback van de leerkracht op hun eindpresentatie.

Waarderen van het eigen talige repertoire

In les 12 van *Taaljacht* kijkt de leerkracht met de leerlingen terug op het blok en geven de leerlingen een waardering voor hun eigen presentatie in de eindrubric. Ze sluiten het blok vaak af met een opmerking over waar ze het meest trots op zijn en wat ze geleerd hebben.

Kerdoel 15 Taalvariatie

Doelzin De leerling beschouwt het bestaan en gebruik van verschillende talen en taalvariëteiten in relatie tot het Nederlands.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* beschouwen de leerlingen het bestaan en gebruik van verschillende talen en taalvariëteiten in relatie tot het Nederlands.

Beschouwen van de meest voorkomende taalvariëteiten van het Nederlands: school- en vaktaal, groeps- en streektalen

In groep 6 (blok 3) wordt specifiek aandacht besteed aan dialecten. Leerlingen doen een klein taalonderzoek naar verschillen en overeenkomsten met het Standaardnederlands. Leerlingen krijgen informatie over taalvariëteiten op het gebied van

uitspraakverschillen en woordgebruik. Ook komt de verspreiding van dialecten in Nederland en Vlaanderen aan bod. Via korte informatieve teksten en filmpjes leren kinderen dat dialecten in het dagelijkse leven een

Verkennen van de contexten waarin verschillende talen en taalvariëteiten worden gebruikt

In *Taaljacht* staan we inhoudelijk stil bij het gebruik van taal in een context. Bijvoorbeeld: welke taal je in welke situatie gebruikt, maar ook gebarentaal en beeldtaal krijgen expliciet aandacht.

Verkennen van oordelen over verschillende talen en taalvariëteiten

In *Taaljacht* hebben we vanuit een positieve houding naar meertaligheid, in welke variant dan ook, elk blok in de handleiding aandacht voor talen in al hun variaties. Daarbij is de grondhouding waardering van de eigen taal/identiteit van elke leerling.

Verkennen van overeenkomsten en verschillen tussen het Nederlands en andere talen en taalvariëteiten op klank-, woorden zinsniveau

Leerlingen leren talen ook te beschouwen naar vorm op verschillende niveaus, van klank/letter- via woord- naar zins- en tekstniveau.

Kerdoel 16 Taalverandering

Doelzin De leerling verkent de verandering van het Nederlands onder invloed van tijd en maatschappelijke ontwikkelingen.

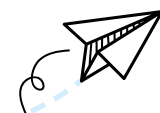
Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* verkennen de leerlingen de verandering van het Nederlands onder invloed van tijd en maatschappelijke ontwikkelingen.

Herkennen van verschillen tussen taalgebruik van vroeger en nu in gesproken en geschreven teksten

Taal is niet statisch, ontdekken de leerlingen in *Taaljacht*. In verschillende blokken reflecteren leerlingen op veranderingen in de vorm, betekenis en het gebruik van de Nederlandse taal. We laten bijvoorbeeld zien dat in middeleeuwse teksten andere woorden gebruikt werden en dat de betekenis van die woorden destijds ook anders was.

Onderscheiden van veranderingen in vorm, betekenis en gebruik

In *Taaljacht* komen uitdrukkingen voor in de woordenschatlessen en de leerlingen oefenen daarmee in de taken. We hebben geen losse lessen over spreekwoorden, gezegdes en leenwoorden, maar deze vormen de inhoud van een aan te leren vaardigheid, bijvoorbeeld het maken van een podcast waarvoor ze op zoek gaan naar de achtergrond van een spreekwoord/gezegde.

Herkennen van nieuwe woorden en uitdrukkingen in het Nederlands onder invloed van media, digitalisering en andere talen

Niet alleen maken de leerlingen in *Taaljacht* kennis met woorden uit andere talen, maar ze gaan zich ook een mening vormen over bijvoorbeeld leenwoorden en debatteren hierover met anderen.

Kerdoel 17 Inzicht in verhalende teksten **Doelzin** De leerling toont inzicht in verhalende teksten met behulp van kennis over verteltechnieken.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* tonen de leerlingen inzicht in verhalende teksten met behulp van kennis over verteltechnieken.

Beschrijven welk probleem of welke wens van een hoofdpersoon de motor van het verhaal is en hoe het verhaal zich ontwikkelt

In *Taaljacht* verwerven leerlingen inzicht in verhalende teksten, met name door ze zelf te schrijven.

In de gebruikte authentieke teksten leren de leerlingen in *Taaljacht* de kenmerken van een verhaal herkennen en in verschillende blokken passen ze die kennis toe in teksten die ze moeten schrijven.

De leerlingen schrijven verhalen, maar ook scripts of een draaiboek voor presentaties waarin ze gebruik maken van de kenmerken.

Onderscheiden van soorten personages als hoofd- en bijfiguren, helpers en tegenspelers

Met name bij het schrijven van een script voor poppenspel, toneel of musical staan we in *Taaljacht* stil bij soorten personages. In de filmpjes die bij de lessen

horen, komt dit ook aan de orde bij het gesprek met een toneelschrijver of een auteur van kinderboeken.

Beschrijven van de vertelperspectieven

Bij het schrijven van een verhaal is het belangrijk te weten wat het perspectief van waaruit het verhaal wordt verteld. Zonder dat deze in *Taaljacht* zo worden genoemd, oefenen de leerlingen verschillende vertelperspectieven bij het schrijven van teksten. Bijv. het ik-perspectief bij het vertellen over zichzelf bij een ik-poster of een gebeurtenis of het zij/hij-perspectief in het schrijven van een script.

Herkennen van technieken die een schrijver gebruikt om spanning op te bouwen; • beschrijven waar, wanneer en onder welke omstandigheden een verhaal zich afspeelt.

De structuur van Start-Midden-Slot die in veel lessen voorkomt ondersteunt de leerlingen bij het schrijven van teksten. In *Taaljacht* is dit structureel opgenomen bij lessen waar een tekst of script geschreven moet worden.

Dat deze technieken ook gebruikt worden bij het vertellen van verhalen wordt duidelijk in de lessen over het vertellen van verhalen.

Kerdoel 18 Verkennen van literaire genres **Doelzin** De leerling verkent genrekenmerken van literatuur.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

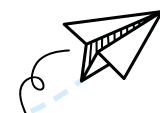
In *Taaljacht* verkennen de leerlingen genrekenmerken van literatuur.

Verkennen van genres in poëzie-, proza- en dramateksten

Omdat de thema's in *Taaljacht* taaltheema's zijn is dit kerndoel duidelijk herkenbaar.

In de blokken van *Taaljacht* besteden we aandacht aan de kenmerken van verschillende genres. Het schrijven van teksten van een bepaald genre verloopt stapsgewijs in verschillende lessen. De start is het verkennen van kenmerken van een genre, bijvoorbeeld door gesprekken, interviews en voorbeelden van een genre. Het blijft niet bij deze oriëntatie, want na het verzamelen van ideeën voor

een tekstgenre gaan de leerlingen schrijven. Vaak zijn er bij blokken voorbeeldfilmpjes van hoe hierover peerfeedback gegeven moet worden op basis van de geleerde kenmerken. We vinden dat leerlingen een beeld moeten hebben van wat van hen verwacht wordt.

Verkennen van de rol van beeldgebruik in diverse genres

Dat de functie van illustraties, beeldtaal en vormgeving belangrijk is bij verschillende genres, zoals verhalen, poëzie en prentenboeken is in *Taaljacht* een herkenbaar aspect. Leerlingen worden zich bewust van de rol hiervan bij het succesvol presenteren van hun eindproduct.

Herkennen van figuurlijk taalgebruik, stijlfiguren, beeldspraak, rijm, ritme en visuele elementen

In de blokken *Spelen met taal* staat dit onderwerp centraal. Het gaat hierbij niet alleen om het herkennen, maar vooral om het waarderen en genieten hiervan en er zelf mee aan de slag gaan en succeservaringen opdoen.

Kerdoel 19 Leesvoorkeur

Doelzin De leerling kiest nieuwe teksten op basis van eerdere lees-, luister- en kijkervaringen.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

In *Taaljacht* kiezen de leerlingen nieuwe teksten op basis van eerdere lees-, luister- en kijkervaringen.

Verkennen van rijke en gevarieerde literatuur, van verschillende genres en schrijvers

In elk blok komen authentieke teksten voor van verschillende genres: fictie, non fictie, poëzie toneel en strips. In enkele blokken maken de leerlingen ook kennis met de schrijvers, zoals in blok 4 van groep 4, of blok 2 van groep 6.

Evalueren van persoonlijke lees-, luister- en kijkervaringen

Taaljacht biedt een breed scala en teksten die gelezen worden, maar ook geschreven. De teksten die gelezen worden dienen als voorbeeld en inspiratiebron voor zelf te schrijven teksten. De relatie tussen lezen en schrijven krijgt hierdoor duidelijk vorm.

Taaljacht kent geen boekverslagen, omdat we

leesplezier niet per se willen koppelen aan een schriftelijke opdracht. Dat leerlingen wel iets doen met wat ze lezen, krijgt de vorm van een boekenpraatje, een infographic of een coöperatieve werkvorm naar aanleiding van een filmpje.

Verwoorden van persoonlijke voorkeuren en keuzes op basis van tekstgenres en -kenmerken, de eigen leesvaardigheid en interesse

Persoonlijke voorkeuren van leerlingen vinden in *Taaljacht* vooral een plaats in het afsluitende blok van een jaar. Tijdens het schooljaar hebben zij kennis gemaakt met verschillende genres met hun kenmerken en kiezen de eindopdracht op basis van hun voorkeur.

Aangaan van nieuwe leesuitdagingen binnen een vaste leesroutine en verbreden van de eigen leesvoorkeur.

Door de leerlingen in *Taaljacht* kennis te laten maken met verschillende tekstgenres, zoals verhalen, maar ook poëzie en toneel proberen we aan te sluiten bij de aandacht die de leesmethodes in de school hebben voor leesbeleving.

Kerdoel 20 Functies van literatuur

Doelzin De leerling verkent welke functies literatuur heeft.

Dit kerndoel in TAALJACHT TAAL

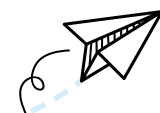
In *Taaljacht* verkennen de leerlingen welke functies literatuur heeft.

Lezen, luisteren en bekijken van rijke en gevarieerde literaire teksten in allerlei verschijningsvormen: mondeling, schriftelijk en multimediaal

Het verkennen van de functies van literatuur is een groot onderwerp dat al begint voor de schoolse periode als kinderen in aanraking komen met (voorlees- en prenten)boeken en kijken naar films. In *Taaljacht* wordt ruim aandacht besteed aan gedichten, verhalen en teksten voor toneel door gebruik van authentieke teksten in het werkboek van de leerlingen.

Verwoorden van persoonlijke leeservaring en -beleving na het lezen van literatuur

Vooral bij het lezen en schrijven van poëzie is in *Taaljacht* aandacht voor de ervaring en beleving van deze teksten. Een leesmethode kan hier op aansluiten.

Verwoorden van opgedane inzichten en kennis over zichzelf en andere mensen na het lezen van literatuur

Leerlingen worden geconfronteerd met de talige kenmerken van verschillende genres en subgenres, maar ook met functionele aspecten van deze teksten. Ze bespreken met elkaar wat deze teksten bij hen teweegbrengen.

Verwoorden van opgedane inzichten en kennis over de wereld en culturen na het lezen van literatuur

Vooral in de blokken *Taal leren* en *Van wie is de taal* maken de leerlingen in *Taaljacht* kennis met andere (taal)culturen. Door een taalonderzoek te doen of een infographic te maken gaan ze hun inzicht en kennis verwoorden op papier en mondeling in een presentatie.

Geven van een waardeoordeel over de tekst

Met name in de lessen 9 geven de leerlingen in *Taaljacht* feedback over teksten van medeleerlingen. Dit doen ze op basis van succescriteria en zo leren ze werkenderwijs een oordeel te onderbouwen met argumenten.

